

Programmabegroting 2024-2027

gemeente
gouda

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

De ambitie is om Gouda duurzaam door te geven aan de volgende generaties. Gouda wil in 2040 CO₂-neutraal zijn en in 2050 moet de leefomgeving bestand zijn tegen klimaatveranderingen.

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven door extra te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Het speerpunt komende periode is verdere vergroening afgestemd op de bodemgesteldheid. Kwalitatief groen met een hoge biodiversiteit maakt de stad leefbaar en aantrekkelijk voor mens en dier. Duurzaamheid gaat over alle beleidsterreinen en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Er vindt een doorrekening plaats om inzicht in de CO₂-impact te krijgen.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

Het verminderen van de gevolgen van hittestress, droogte en wateroverlast door extra vierkante meters biodivers groen in de stad. Ook het infiltreren, vasthouden en vertraagd afvoeren van water helpt hierbij.

2) Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

De gemeente zet zich in voor een groener Gouda. Het bestaande groen krijgt gaandeweg meer kwaliteit, met kansen voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. De gemeente begint met het verbinden en uitbreiden van groene structuren.

3) Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

Extra impuls geven aan het verduurzamen van huizen en gebouwen om zoveel mogelijk energie te besparen. Het ontzorgen van inwoners en bedrijven en de opwek van duurzame energie stimuleren.

4) Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld. In 2030 is tenminste 55% van het gemeentelijk vastgoed verduurzaamd. In 2030 is tenminste 55% CO₂ gereduceerd. De gemeente neemt ook stappen om de toegankelijkheid van de gemeentelijke gebouwen te verbeteren. Hiertoe dient de uitvoering van de programma's voor verduurzaming en toegankelijkheid van het gemeentelijk vastgoed.

5) Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

Integraal en duurzaam investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de inrichting van de openbare ruimte. Ook de inzet voor de aanpak van de problematiek van bodemdaling wordt voortgezet.

3.2.1 Wat gaat de gemeente ervoor doen?

Er is een keuze gemaakt in de onderwerpen op het gebied van energie en klimaat die hier naar voren komen. De gemeente is bijvoorbeeld ook verantwoordelijk voor taken op het gebied van milieubeleid, de advisering en toetsing van ruimtelijke plannen, beheer en onderhoud en toezicht en handhaving van relevante wet- en regelgeving.

Doelstelling 1: Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

- Uitvoeren van klimaatadaptieve maatregelen, zoals het toevoegen van infiltratie- en bergingsvoorzieningen en het realiseren van aparte afvoer van riool- en hemelwater.
- Voor het tegengaan van hittestress, droogte en wateroverlast stuurt de gemeente aan op het creëren van extra waterberging, minder steen en meer groen en bomen bij (nieuw)bouw-ontwikkelingen, op schoolpleinen, speelplekken en bij onderhoud- en herinrichtingsprojecten. Ook werkt de gemeente samen met ondernemers, eigenaren en parkmanagement aan het klimaatbestendig inrichten van bedrijventerreinen.
- Uitbreiden van ecologisch beheer op basis van de op te stellen beleidsplannen, bijvoorbeeld ecologisch maaibeheer van bermen en het voortzetten van de aanleg van natuurlijk-vriendelijke oevers.
- Uitvoeren van het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad om de grond- en regenwateroverlast in de lage delen van de binnenstad te verminderen. Vaststellen van het bijbehorende monitoringsplan. Hierbij de samenwerking met het nationale Kenniscentrum Bodemdaling & Funderingen benutten voor kennisontwikkeling en informatievoorziening in Gouda over de gevolgen van bodemdaling in combinatie met klimaatverandering.
- Actualiseren en uitvoeren van beleid, zoals het Water- en Rioleringsplan met bijbehorende uitvoeringsagenda, het groenbeleid en bomenbeleid en de subsidieregeling groen-blauwe daken.

Doelstelling 2: Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

- Verder uitwerken van het uitvoeringsbeleid biodiversiteit, op basis van de uitkomsten van de nulmeting biodiversiteit en waterkwaliteit.
- Het uitvoeren van maatregelen om de biodiversiteit en waterkwaliteit te verbeteren. Hiervoor stuurt de gemeente onder andere op het versterken van de groenstructuur.
- Uitvoeren van het Water- en Rioleringsplan en bijbehorende uitvoeringsagenda. Het actualiseren van het grondwaterbeleid is hier onderdeel van.
- Start met het opstellen van een soortenmanagementplan (SMP) ter ondersteuning van woningisolatie in Gouda.
- Regionale afstemming over het verbeteren van de biodiversiteit.

Doelstelling 3: Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

- De wijkaanpak aardgasvrij Plaswijck Kern en Middenwillens-West verder brengen. Door het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek naar een warmtenet op basis van aquathermie en intensieve participatie.
- Het Gouds Isolatieprogramma uitvoeren met focus op (koop)woningen met energielabels D, E, F en G en energiearmoede. Dit gebeurt onder meer door de inzet van energiecoaches en energiekussers, witgoedregeling, ontwikkelen blokgewijze aanpak koopwoningen voor volledige verduurzaming (energiekaravaan), collectieve inkoopacties en subsidies om inwoners te ondersteunen en te helpen bij het nemen van maatregelen. Een uitgebreide communicatiecampagne brengt de mogelijkheden onder de aandacht van de doelgroep.
- Het stimuleren van de duurzame opwek met zon op grote en kleine daken en parkeerterreinen.
- Het stringent blijven handhaven van de informatieplicht energiebesparing voor bedrijven en instellingen en de wettelijke eis dat kantoren minimaal energielabel C hebben.
- Het ondersteunen van onder andere maatschappelijke organisaties, energiecoöperaties, gebouweigenaren, kerken, MKB-ondernemers en kleine VvE's bij het verduurzamen van hun gebouwen en opwek van energie, door leningen te verstrekken vanuit het Duurzaamheidsfonds.

Doelstelling 4: Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

- Uitvoeren van de aanpak en strategie (routekaart) om in 2030 55% CO₂-reductie te realiseren in gemeentelijke gebouwen en in 2040 aardgasvrij en CO₂-neutraal te zijn. Dit betreft alle gebouwen in eigendom van de gemeente, exclusief de sport- en onderwijsgebouwen. Het Groenhovenbad wordt in het kader van dit programma wel gasloos gemaakt.
- Waar mogelijk zoekt de gemeente synergie met onderhoudsmaatregelen (MJOP) en toegankelijkheidsmaatregelen.

Doelstelling 5: Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

- Opstellen van een uitvoeringsplan fysieke toegankelijkheid.
- Opstellen van beleid voor de hoogte (uitgiftepeil) waarop een terrein moet worden aangelegd en gehouden.
- Op basis van het beeldkwaliteitsplan voor de binnenstad, in combinatie met de uitvoering van het Water en Rioleringsplan (WRP) en Groot Onderhoud & Vervangingsonderhoud (GOVO) projecten, zorgt de gemeente voor een gefaseerde herinrichting van straten.
- Het meerjarig en gefaseerd herstellen van kwetsbare kademuren en brugconstructies.
- Opstellen van een kanskaart voor duurzaam beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Dit als onderdeel van het op te stellen duurzaamheidsplan.
- Informeren van inwoners over de kwetsbaarheid van funderingen bij projecten in de openbare ruimte. Met advies en voorlichting helpt de gemeente inwoners op weg bij funderingsonderzoek en -herstel.

3.2.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente.

Omgevingsdienst Midden-Holland (milieudeel)

De ODMH staat de gemeente bij op het gebied van milieu- en duurzaamheidsaspecten. De milieutaken omvatten vergunningverlening, toezicht en handhaving van milieuregels, en advisering, ontwikkeling en uitvoering van milieubeleid. De ODMH toetst daarnaast op milieu- en duurzaamheidsaspecten als bodem, energie en geluid bij ruimtelijke plannen.

Natuur en recreatieschap Groenalliantie Midden-Holland

Klimaatadaptatie is belangrijk om Gouda toekomstbestendig te maken en de stad leefbaar en aantrekkelijk te houden voor mens en dier. Naast het aanwezige groen in de stad, zijn de omliggende natuur- en recreatiegebieden van de Groenalliantie Midden-Holland hiervoor van groot belang. Deze gebieden dragen bij aan de vermindering van hittestress, geven inwoners van Gouda ruimte om de warme stad voor een paar uur te 'ontvluchten' en te genieten van het groen, en fungeren mee in het totale wateropvangsysteem van de stad. Inwoners van Gouda recreëren onder andere in het Krimpenerhout, het Loetbos, Reeuwijkse Hout, Goudse Hout, 't Weegje, Twaalfmorgen, Oostpolder, Gouwebos en Elfhoeven.

De natuurwaarden en biodiversiteit staan ook in de gebieden van de Groenalliantie onder druk mede door toenemende recreatieve drukte en klimaatverandering. Naast gebiedsgerichte investeringen wil de Groenalliantie in 2024 positief bijdragen aan bredere opgaven als waterkwaliteit, gezondheid, biodiversiteit, de energietransitie en klimaatadaptatie. Zo kunnen de natuur- en recreatiegebieden een bijdrage leveren aan de infiltratie van regenwater en het verhogen van de biodiversiteit. Daarvoor wordt een duurzame balans gezocht tussen natuur en recreatie waarbij het uitgangspunt is dat de natuurwaarden, waterkwaliteit en biodiversiteit toenemen in de komende jaren. In het Ontwikkelplan Groenalliantie 2030 is veel aandacht voor de natuurwaarden, waterkwaliteit en de biodiversiteit. Waar mogelijk gaat de Groenalliantie het beheer meer richten op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden en biodiversiteit. Ook wordt er gezocht naar de mogelijkheden om op kleine schaal meer duurzame energie op te wekken. Zo werkt Groenalliantie al aan solar carports op het parkeerterrein bij de Reeuwijkse Hout. Hiermee wil de Groenalliantie een bijdrage leveren aan de realisatie van het Nationale Klimaatakkoord

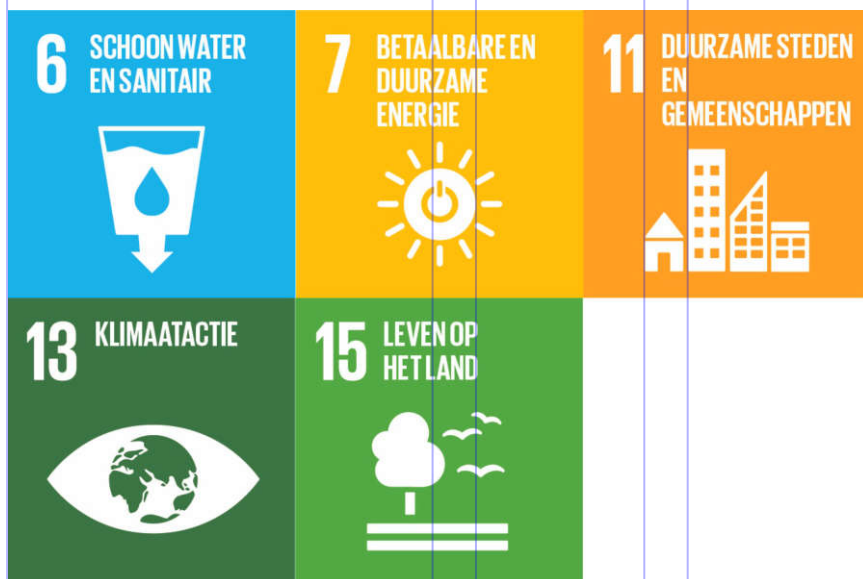
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de reinigingsheffingen en de rioolheffingen ter dekking van de kosten van het ophalen en verwerken van afvalstoffen en voor de werking van een adequaat rioolstelsel. Met ingang van 1 januari 2024 treedt de omgevingswet in werking. De heffing en de invordering van milieulegges, die vanaf dat moment geheven mogen worden, wordt verzorgd door de BSGR ter dekking van de kosten voor het in behandeling nemen van de aanvraag en het verstrekken van een dergelijke milieuvergunning.

3.2.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (Laatste Update)	Data (Voorlaatste Update)	Databron
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Genomen maatregelen tegen effecten van klimaatverandering	2022: Nee: 49% Ja, één maatregel: 26% Ja, meerdere maatregelen: 22% Ja, andere maatregelen: 3%	x	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Maatregelen willen nemen om overlast door hitte en water rondom woning tegen te gaan	2022: Ja, zeker: 41% Ja, misschien: 43% Nee, zeker niet: 15%	x	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Na een hevige regenbui blijft langer dan 2 uur water in de straat staan	2022: Altijd: 10% Vaak: 12% Soms: 29% Zelden: 24% Nooit: 21%	x	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Schaduwplekken voor verkoeling tijdens een periode van warm weer	2022: Ja, die zijn er voldoende: 55% Ja, maar de hoeveelheid is beperkt: 31% Nee, die zijn er niet: 8% Weet niet: 6%	x	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)
Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit	Groenbalans (inclusief percentage voor groen met waarde voor biodiversiteit)	2023: 2.091.640 m2 groen waarvan 89,9% groen met meerwaarde voor biodiversiteit	2021: 2.080.378 m2 groen waarvan 61,0% groen met meerwaarde voor biodiversiteit	Gemeente Gouda, Geovisia
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Hoofdverwarmingsinstallatie woningen (aardgas)	2021: 32.106	2020: 32.269	CBS, Regionale Klimaatmonitor: https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84948NED/
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Gouds IsolatiePlan	Gestart per 1-1-2023, nog geen data beschikbaar.	x	x

Doelstelling	Indicator	Data (Laatste Update)	Data (Voorlaatste Update)	Databron
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Percentage bekende hernieuwbare energie	2021: 3.8%	2020: 3.4%	RVO, Regionale Klimaatmonitor
Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed	Reductie van de CO2-uitstoot van de gemeentelijke vastgoedportefeuille	2021 11% CO2 reductie	x	Gemeente Gouda, energiemonitor
Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte	Ik vind mijn buurt goed/slecht onderhouden	2022: Goed onderhouden: 19% Redelijk goed onderhouden: 47% Redelijk slecht onderhouden: 24% Slecht onderhouden: 11%	2021: Goed onderhouden: 18% Redelijk goed onderhouden: 48% Redelijk slecht onderhouden: 24% Slecht onderhouden: 10%	Stadspelling

3.2.4 Wat gaat het kosten?

3.2.4.1 Overzicht lasten en baten

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Lasten	32.728	34.075	32.990	33.612
Baten	-35.043	-35.021	-34.973	-34.975
Saldo van baten en lasten	-2.315	-946	-1.983	-1.362
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-2.315	-946	-1.983	-1.362

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.2.4.2 Overzicht mutaties

In de onderstaande tabel zijn de financiële mutaties binnen dit programma weergegeven.

(bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027
Startbegroting	-933	-109	-312	-597
Autonome en administratieve ontwikkeling	-130	426	-429	477
Kadernota	27	27	25	25
Nieuwe ontwikkelingen/ beleid	-1.279	-1.291	-1.267	-1.267
Totaal	-2.315	-946	-1.983	-1.362

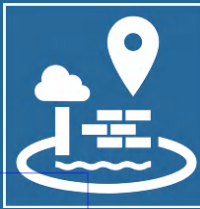
(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.2.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027
7.2 Riolering	-3.468	-2.093	-3.186	-2.362
7.3 Afval	-1.840	-1.835	-1.800	-2.003
7.4 Milieubeheer	2.993	2.982	3.003	3.003
Totaal	-2.315	-946	-1.983	-1.362

(+ = nadeel/last | - = voordeel/baat)

3.3 Wonen en leefomgeving

Ambitie

In Gouda kan iedereen prettig wonen en leven en dat moet zo blijven.

Een goede bereikbaarheid en een goed woningaanbod voor elke doelgroep zijn daarvoor van belang. Er komen nieuwe woningen in Westergouwe, de Spoorzone en andere plekken in de stad. De norm is betaalbaar bouwen, natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen, en aandacht voor duurzame mobiliteit.

De goede bereikbaarheid en centrale ligging zijn een onbetwistbare kracht van Gouda. Om Gouda in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden en goed te ontsluiten, wordt het Verkeerscirculatieplan uitgevoerd. Met meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad wordt autoluw. Het omgevingsbeleid biedt duidelijke richting en regelgeving voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Wat wil de gemeente Gouda bereiken?

1) Een toekomstbestendige woningvoorraad

Het zorgen voor een toekomstbestendige woningvoorraad met aanbod voor elke doelgroep. Door het uitvoeren van de eind 2020 vastgestelde Woon(zorg)visie. Samen met andere betrokken partijen en in samenspraak met de buurt.

2) Actieve sturing op het woningbouwprogramma

Met het programma Versnellen woningbouw stuurt de gemeente op kansrijke ontwikkelingen en transformatie. Zij benut alle instrumenten om te sturen. Als de wetgever nieuwe mogelijkheden introduceert, vertaalt de gemeente deze naar de Goudse situatie.

3) Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan

Met de uitvoering van het VCP creëert de gemeente meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad maakt zij autoluw.

4) Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

Het blijven inzetten voor meer duurzame mobiliteit en bevoorrading. Faciliteren van de openbare laadinfrastructuur en deelmobiliteit. Bevorderen van het gebruik van schonere en lichtere transportmiddelen. En de komst van een distributiehuis.

5) Invoering van de Omgevingswet

Het invoeren van de Omgevingswet zo soepel als mogelijk laten verlopen. Door ervoor te zorgen dat er zo min mogelijk negatieve gevolgen zijn voor de dienstverlening aan bedrijven, organisaties en inwoners.